

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları:
Derleme Eserler Serisi
Yayın No : 617

Adıyamanlı Divan Şairleri ve Şiirleri M. Şemsettin BİLGİN

ISBN 978-975-389-852-2
15.06.Y.0005.617
1. Baskı, Aralık 2015, 1.000 adet Ankara

© Bütün Hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.

Yayıncı Sertifika No: 15402

Baskı:

Serhat Mahallesi 1256 Sk. No: 11
Yenimahalle / Ankara

Tel. : 0312. 354 91 31 (pbx)

Faks : 0312. 354 91 32

e-posta : tdvyayin@diyanetvakfi.org.tr

ADİYAMANLI DİVAN ŞAIRLERİ VE ŞİİRLERİ

M. ŞEMSETTİN BİLGİN

M. ŞEMSETTİN BİLGİN

21 Kasım 1936 tarihinde Adıyaman'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini burada yaptı. 1963 yılında A.Ü İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. 1963 yılında Adana İmam-Hatip okulunda öğretmen olarak göreve başladı. 1966-1968 yılları arasında askerlik görevini yedek subay olarak yaptıktan sonra 1968 yılında Adıyaman İmam-Hatip lisesine öğretmen olarak atandı. 1971-1977 yıllarında Biga İmam-Hatip Lisesi Müdürlüğü yaptıktan sonra, Adıyaman İl Millî Eğitim Müdür Yardımcılığı görevine atandı. 14 Ağustos 1994 tarihinde kendi isteği ile emekliye ayrıldı. 2010 yılında *Adıyamanlı Şairler*, 2015 yılında *Gönül Damlaları* adlı derleme şiir kitapları yayınlandı.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	• 7
RIFAT EFENDİ	• 9
LÜZÜMÎ EFENDİ	• 73
LÂMÎ EFENDİ	• 81
ÇIRAĞI BABA	• 99
HALİS EFENDİ	• 103
İBRAHİM HAKKI BABA	• 109
ALİ RIZA EFENDİ	• 129
SEZÂİ EFENDİ	• 157
ÂSİM EFENDİ	• 163
HAFİZ MAHMUT EFENDİ	• 345
HİCRİ EFENDİ	• 357
AKİF HOCA	• 381
HAYDAR EFENDİ	• 391
HADDAD EFENDİ	• 439
NAKİP ZÂDE ATÂ EFENDİ	• 443
HASMÎ BABA	• 451
NUSRET EFENDİ	• 457

SITKI EFENDİ •	463
SITKI EFENDİ (BESNİLİ) •	467
SARIŞEYHOĞLU ÖMER MAZHAR EFENDİ •	485
NAKİBZADE AHMET FAİK ÜSTÜN •	495
MEHMET SOYLU (HOCAZADE) •	499
ABDURRAHMAN FEHMİ BİLGİN •	507
ASIM EFENDİ DİVANININ ORİJİNAL METİNLERİ •	513
SÖZLÜK •	557
BAŞVURULAN KAYNAKLAR •	595

ÖNSÖZ

1798-1988 Yılları arasında Adıyaman yöresinde yaşamış olan Adıyamanlı Divan Edebiyatı şairlerinin önemli bir kısmını araştırmalarım sonucunda tespit etme imkânı buldum. Bu eski şair ve şiirlerinin şimdiye kadar yayınlanmamış olması, araştırmamın önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca bunların bilinmesi Adıyaman'ın kültür zenginliğinin varlığını da su yüzüne çıkaracaktır.

Kitabın birinci baskısı 2006 yılında Adıyamanlılar Vakfı; ikinci baskısı 2010 yılında Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yapıldı. Her iki baskınsın da kısa zamanda tükendiği ve dolayısıyla arandığının anlaşılması üzerine üçüncü baskısının yapılmasının gereğini gördüm. Buradan hareketle kitabı yeniden gözden geçirerek imla ve yazım hatalarını titizlikle düzeltmeye çalıştım. Böylece basıma hazır hale gelmiş oldu. Kitabın muhtevası dini ve tasavvufi temaların işlendiği gazeller, na'ıtlar, vb şiirler dizisinden oluşmaktadır. Bu sebepten üçüncü baskısının ilgili bir kurumun yayınlarından çıkmasını arzuladım. Türkiye Diyanet Vakfı'nca kitabın üçüncü baskısının yapılması uygun görüldü.

Bu çalışmanın basın hayatına yeniden kazandırılmasını gerçekleştiren Türkiye Diyanet Vakfına, eserin tashihinde büyük emeği olan değerli dostum Edebiyatı Ebubekir Aytekin Bey'e teşekkürlerimi sunmayı görev biliyorum.

Muvaffakiyet Allah'tandır.

M. şemsettin BİLGİN
1 Ekim 2015

RIFAT EFENDİ

(1798 - 1864)

*A*dıyaman'da doğmuş ve Adıyaman'da vefat etmiştir. Ailesi Şeyhgil diye tanınmıştır. Çocukları İstanbul'a yerleşmiştir. Halen torunlarının İstanbul'da ikamet ettikleri söylenmektedir.

Hayatını uzun süre Anadolu'da seyahatla geçirmiş, bir müddet de İstanbul'da kalmıştır. Hayatı boyunca geçim sıkıntısı çektiği, çilekeş ve sabırlı olduğu bilinmektedir.

Tahsili olmamakla birlikte kendisini çok iyi yetiştirdiği, geniş bir kültüre sahip olduğu, şiirlerindeki akıcılığında ve anlam derinliğinde görülmektedir.

Rıfat Efendi, şiirin her dalında örnekler vermiştir. Müfredleri, gazelleri, na't ve ilahileri onun ne kadar içli bir şair olduğunu göstermektedir. Şemseddin Sami'nin Kâmusü'l Alam'ına şu müfrediyle geçmiştir:

Kaşın gözün ki hakkıyla tîr-i kemanlıdır
Tut ki aşkın ile o sehme nişanlıdır

Kullandığı kalıplar:

Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün / Mefâilün

Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilâtün / Fâilün

Mefülü / Mefâilü / Mefâilü / Feülün